אם הקפיד עליו אין אי לא לא: איזהו רוק תפל: תנא כל שלא טעם כלום מבערב סבר רב פפא קמיה דרבא למימר כמאן דאמר לא טעם מידי באורתא אמר ליה רבא מי קתני בערב מבערב קתני לאפוקי היכא דקדים ואכיל אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן איזהו רוק תפל כל שעבר עליו חצות לילה ובשינה למימרא דבשינה תליא מילתא והתנן ישן כל היום אין זה רוק תפל ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל התם במתנמנם היכי דמי מתנמנם אמר רב אשי נים ולא נים תיר ולא תיר דקרו ליה ועני ולא ידע לאהדורי סברא וכי מדכרו ליה מדכר תנא השכים ושנה פרקו אין זה רוק תפל ועד כמה אמר רב יהודה בר שילא אמר רב אשי אמר רבי אלעזר כל שיצא רוב דבורו של שלש שעות: מי גריסין לעיסת גריסין של פול וכו': לימא מסייע ליה לריש לקיש דאמר ר"ל רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד דלמא הבלא דפומא מעלי מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר' יהודה אומר מי גריסין רותח ועובר שיתן לתוכו מלח מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"נ בר יצחק דאמר קרא (ש"ב יח) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא (בראשית לג) והוא עבר לפניהם ואיבעית אימא מהכא (מיכה ב) ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם: מי רגלים שהחמיצו: תנא כמה חימוצן שלשה ימים א"ר יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן דילד או דזקן דאיש או דאשה מכוסים או מגולים בימות החמה או בימות הגשמים: וצריך לכסכס שלש פעמים: בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרתי מאי תיקו: העבירן שלא כסדרן: ת"ר הקדים שניים לראשונים תני חדא שניים עלו לו ראשונים לא עלו לו ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו אמר אביי אידי ואידי שניים עלו לו ולא ראשונים ומאי ראשונים ראשונים לכסדרן ושניים להעברתן:

מתני' כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה ואלו הן הוסתות מפהקת ומעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת וכמין צמרמורות אוחזין אותה וכן כיוצא בהן וכל שקבעה לה שלשה פעמים הרי זה וסת:

גמ' תנינא חדא זימנא כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דגופא כדקתני אלו הן וסתות היתה מפהקת מעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת שופעת הא שפעה ואולא אמר עולא בריה דרב עלאי בשפעת

אם הקפיד עליו אין. והא דקתני אם יכול לגלות טמא כשהקפיד: באורתא. שאפילו אמש לא טעם כלום: מבערב קתני. אבל אמש אכל כשאר ב"א: לאפוקי דקדים. קודם היום לאחר שיעור משנתו ואכיל דלא הוי רוק תפל לפי שהשינה ממררת את הרוק וממתקתו והאוכל ממתקו ומעביר את כחו: התם. דקתני ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל לאו דניעור ממש אלא מתנמנם דהואי שינה של לילה בעינן ושינת היום אע"ג דישן לאו תפל הוא הואיל וטעם כלום שהטועם שמרית נהנה כל היום כולו: השכים ושנה פרקו. הדבור מעביר כח הרוק: של שלש שעות. שהוא עשוי לדבר בשלש שעות: לימא. ממאי דבעי לעיסה כדי שיהא רוק מעורב בגריסין מסייע ליה לריש לקיש: עובר. קודם. שהמלח מעביר כח הגריסין: ויעבור את הכושי. קדם לפניו: שהחמיצו. שהסריחו: הני מי רגלים דילד או דזקן. של זקן מעלו טפי: מכוסין. מעלו טפי: בימות החמה. מעלו טפי: בעי רבי ירמיה האי שלש פעמים דקתני אמטויי ואתויי חד. הולכה והובאה חשיב חד או דלמא אמטויי חשיב חד ואתויי חד דהוו להו תרי: שניים לראשונים. נתר ובורית וקמוליא ואשלג לרוק תפל ומי גריסין ומי רגלים: תני חדא שניים עלו לו. אותם שהעביר בשנייה עלו לו: ראשונים לא עלו לו. וכי הדר מעביר נתר ובורית וקמוליא ואשלג ומנא אחריתי בתר רוק וגריסין ומי רגלים נמצא שעברו עליו כסדרן: ותניא אידך כו'. וקשיין אהדדי: אמר אביי הא והא סבירא להו שניים. שהעביר (א) שניים שהיה לו להעביר ראשון עלו לו וראשונים שהעביר ראשון לא עלו לו דהכי שפיר דכי הדר מגררינן לעבוריהו בתר שניים הוי ליה כסדרן: ומאי ראשונים. דקתני באידך ברייתא עלו לו: ראשונים לכסדרן. שהיה לו להעביר תחלה שהוא העביר לבסוף דהוו להו הנך ראשונים לכסדרן שניים להעברתן: **מתני'** מפהקת. *אישטרדליי"ר בלע"ז: פי כריסה. עד טבורה: שפולי מעיה. בית הרחם: ושופעת. בגמרא פריך מאי קאמר: צמרמורות. פרילו"ש: אוחזין אותה. בכך למודה להיות בכל עת שהיא רואה: דיה שעתה. בכל ראיות שתראה ע"י וסתות אלו: כיוצא בהן. מפרש בגמרא [ע"ב]: **גמ'** בוסתות דיומי. כגון מט"ו לט"ו: הא קא שפעה ואולא. והיכן הוא הוסת הואיל וכל ימיה רואה:

בשופעת

דה"פ לריש לקיש של הכתמים שאינו יכול לגלות אפילו על ידי הדחק בלפון טהורה [א] ואם לא דיכול לגלות ע"י הדחק טמאה אפילו בטומאה דאורייתא ואם כן בדם תבוסה דרבנן אפילו יוצא על ידי הדחק טהור והשתא מפרש בסיפא ויה"ג טמאה לרישא (ג) בטומאה דאורייתא דכי אינו יכול לגלות טהורה אבל יכול לגלות על ידי הדחק טמאה ולר' יוחנן דמפרש כדמשני רב פפא פירוש דרישא אם מתכבסת ויוצא ממנו בתכבוסת שהם טמא שכן דרך להקפיד עליו הואיל ויוצא בקל ואם לאו טהורה ואפילו יוצא ע"י לפון דאין דרך להקפיד עליו כיון שאינו יוצא בתכבוסת שהשוו מיניהו כל הכתמים ליתן טעם לרישא דכיון (ג) דאינו יכול לגלות כלל אפילו הקפיד בפירוש אין קפידתו קפידא דבטלה דעתו אצל כל אדם שאין דרכן להקפיד ברישא נמי יכול לגלות על ידי הדחק ועל ידי כתוש שהם אינו יכול לגלות טהור הואיל ואין דרך להקפיד בשהם והיינו כדמשני רב פפא כל היכא דאינו יכול לגלות כו' והשתא רב פפא אינו סותר מה שאמר למעלה אלא בא לתרץ דס"פ הא יכול לגלות על ידי הדחק והקפיד עליו להוליכו טמא וכי קאמר לעיל טהור בשלא הקפיד עליו להוליכו ולא היה צריך רב פפא לומר אלא התם בדקפיד אלא בא להשמיענו פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל דפליגי בדלא קפיד ויכול לגלות על ידי הדחק דר"ל מטמא ור"י מטהר:

נים ולא נים תיר ולא תיר. פי' נים ולא נים בתחלת שינה תיר ולא תיר בסוף שינה כשהוא ניעור משנתו ובערבי פסחים (פסחים קכ:) גבי נתנמנמו יאכלו ונקיט כי האי לישנא נים ולא נים תיר ולא תיר איכא לפרושי בכי האי גוונא נים ולא נים שעתה בחצות הלילה מתחיל להתנמנם תיר ולא תיר שישן בחצי הראשון ועתה כשמגיע בחצות הלילה היה מתחיל ליעור והוא תיר ולא תיר:

תנא כמה חימוצן שלשה ימים. קשה דבפרק רבי עקיבא (שבת דף ל.) קאמר גבי מי רגלים שהחמיצו בני מ' יום משמע ולא קודם לכן ואיכא ספרים דגרסי עד ארבעים יום ולפי זה ניחא דאיכא למימר משלשה ועד ארבעים מעלו ואיכא ספרים דגרסי בן ארבעים וקאי אתינוק שהוא בן מ' יום וקשה דהא לקמן איבעיא להו דילד או דזקן וי"ל דה"פ דילד דווקא או אפילו דזקן נמי ולא כפ"ה דפירש דזקן מעלו טפי וכן משמע מדקאמר דאיש או דאשה וליכא למימר או דאשה דווקא דהא דילד או דזקן נקט לשון זכר וכן בשבת בן מ' לשון איש מיהו תימה אמאי לא מייתי הכא הך ברייתא דשבת דבן מ' יום *ועוד מילי טובא שמאריך באותה ברייתא יותר מהכא והכא מאריך בדין מי רגלים יותר מהתם ונראה טפי דברייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכבס בו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ' יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי כולהו מילי דהתם הכא ומשום הכי לא מייתי ההיא ברייתא הכא*:

מפהקת. פי' בקונטרס אשטרדליי"ר בלע"ז ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קו.) גבי פיהק ומת באליי"ר כדאמר בברכות (דף כד:) גבי רבי שהיה מפהק ומניח ידו תחת סנטרו: **מעטשת**. אשטרנודי"ר ונוסח פירש רש"י בגמרא באליי"ר ואין נראה אלא פירוש רוטי"ר וכן *גיהק בתפלה רוטי"ר ובערוך פירש קול היוצא מן הגרון מתוך מאכל כבד וזה רוטי"ר ואין נראה לפרש שנטשמי"ל. וסלקא הני וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שעה או שתים בעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש אחד זימנא לא קבעה מדמפליג *בין תחלת וסת לסוף וסת ובחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

לימים

תוספי הרא"ש

וכמה חימוצה ג' ימים. בשבת פרק ר' עקיבא מפרש בגמרא מ' יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ר' יהודה אומר כדי להעביר את הכתם [וי"ל] דכאן פי' דפחות מג' ימים לא מעלי והתם [אמר] דפחות מס' יום לא מעלי. ר"ם הא דקאמר התם בן מ' יום היינו של תינוק בן מ' יום והא דמיבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי' דזקן. וקצת תימה דלא מייתי בשמעתין הברייתא דשבת: [illegible] דילד או דזקן. כולה שמעתין מכוחא דמי רגלים ומתניתין מי רגלים ממש ולא עשב שבך שמו ומי רגלים [illegible] הקטרת ומי תלים [illegible] לאעבורי מסמנין על הכתם ותנן אין מכניסין מי תלים למקדש ולא כדברי המפרשים שהוא עשב ששמו מי תלים ובשביל ששמו מכוער אין מכניסין אותו למקדש: ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו. וקשה ליה מברייתא אברייתא [illegible] תנינא לא ידע: **מפהק**. פרש"י אשטורדליי"ה. אדם שפושט אבריו. [illegible] גבי פיהק וסת פי' [illegible] אדם ותפתח פיו. וכן נראה מהא דאמרינן בברכות גבי ר' כשהיה מפהק היה מניח ידו על סנטרו. ובערוך [illegible]

מוסף רש"י

תיר. ער (פסחים קכ: מגילה יח:). למתנמנמין ויקץ ויעבור (פסחים שם). לאהדורי סברא. דבר הלכה (מגילה שם). אם לריך ממנו דבר שלריך להחזיר אינו יודע לומר כעוד מתנמנם (פסחים שם). [illegible] ויעבור את הכושי. קדמו לרוץ לפניו (סוכה נב. ופסחים ז: ומגילה כט:). ויעבור מלכם לפניהם. יקדים לילך בראשם (פסחים שם). כל אשה שיש לה וסת. קבוע ג' פעמים [illegible] (לעיל ב.).

לעזי רש"י

אישטרדליי"ר [אישטירליי"ר]. להתמתח, להשתרע.

פרילו"ש. רעדים, צמרמורות.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר אביי וכו' שניים שהעביר שניים שהיה וכו': (ב) תוס' ד"ה [illegible] (ג) בא"ד [illegible]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה (כדף סב ע"ב) [illegible] ע"י הדחק [illegible] ע"י הדחק טמאה דאורייתא וכו' [illegible]

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג ד ה ו ז מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' לה:

לה ח ט י מיי' שם סלכה ט ולהושע:

לו כ מיי' שם הל"ד [illegible]

לז ל מ מיי' שם פ"ח [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones